

Hỗ trợ nông dân phát triển lúa chất lượng cao, phát thải thấp

08:31 07/01/2026

Thực hiện Đề án một triệu héc-ta chuyên canh lúa chất lượng cao, phát thải thấp gắn với tăng trưởng xanh vùng Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2030, thành phố Cần Thơ được giao xây dựng vùng sản xuất quy mô 170.000ha. Trong vụ đông xuân 2025-2026, toàn thành phố có hơn 104.000ha lúa với sự tham gia của 171 tổ hợp tác, hợp tác xã tại 64 xã, phường triển khai theo đề án, cho thấy sự hưởng ứng tích cực từ cơ sở.

Từ năm 2024 đến nay, Cần Thơ đã thí điểm 12 mô hình trồng lúa chất lượng cao với quy mô 50ha/mô hình. Kết quả cho thấy hiệu quả rõ rệt: lượng giống gieo sạ giảm 40-50%, phân đạm giảm trên 30%, số lần phun thuốc bảo vệ thực vật giảm 2-3 lần; năng suất tăng thêm 0,3-0,7 tấn/ha, lợi nhuận cao hơn ít nhất 20% so với canh tác truyền thống. Đặc biệt, lượng phát thải khí nhà kính giảm từ 2-12 tấn CO₂/ha, góp phần hiện thực hóa mục tiêu phát triển nông nghiệp xanh, bền vững.

Nông dân Cần Thơ sử dụng máy bay không người lái (drone) phun xịt phân, thuốc trên cánh đồng lúa chất lượng cao.

Tuy nhiên, khi mở rộng mô hình, nhiều khó khăn nảy sinh. Nông dân – chủ thể then chốt của chuỗi giá trị lúa gạo – lại đang là khâu yếu nhất. Trở ngại lớn nhất là thiếu vốn đầu tư. Phần lớn đất đai đã được thế chấp vay ngân hàng trước đó khiến nông dân và hợp tác xã không còn tài sản bảo đảm để tiếp cận các khoản vay mới, trong khi sản xuất lúa chất lượng cao đòi hỏi đầu tư máy móc, thiết bị cơ giới hóa và công nghệ hiện đại với chi phí lớn.

Bên cạnh đó, liên kết chuỗi giá trị còn lỏng lẻo. Doanh nghiệp chủ yếu bao tiêu lúa vụ đông xuân, trong khi các vụ hè thu, thu đông ít được quan tâm do rủi ro cao. Sản xuất manh mún, nhỏ lẻ vẫn phổ biến, gây khó khăn cho việc áp dụng đồng bộ quy trình kỹ thuật, cơ giới hóa và hình thành vùng nguyên liệu tập trung.

Hạ tầng phục vụ sản xuất cũng là điểm nghẽn. Hệ thống thủy lợi chưa khép kín, giao thông nội đồng còn hạn chế, ảnh hưởng đến việc áp dụng kỹ thuật tưới ngập khô xen kẽ – giải pháp quan trọng để giảm phát thải. Trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng gay gắt với hạn hán, xâm nhập mặn, sạt lở, rủi ro đối với sản xuất lúa càng gia tăng.

Để đề án đi vào chiều sâu và bền vững, nông dân và hợp tác xã kiến nghị có chính sách tín dụng ưu đãi, hỗ trợ vốn ban đầu, bảo hiểm nông nghiệp thích ứng rủi ro khí hậu. Cùng với đó, Cần Thơ cần đẩy mạnh tổ chức lại sản xuất theo chuỗi giá trị, thu hút doanh nghiệp tham gia bao tiêu dài hạn, đầu tư hoàn thiện hạ tầng thủy lợi, giao thông, hỗ trợ chuyển đổi số và minh bạch hóa quy trình sản xuất, qua đó giúp nông dân yên tâm gắn bó với con đường sản xuất lúa chất lượng cao, phát thải thấp.

Nam Sơn (t/h)